

ที่ นร ๐๑๐๖/๑๓๓๖

สำนักนายกรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๒๒ กันยายน ๒๕๖๕

เรื่อง ร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการให้หรือรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ.

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือสำนักงานรองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๔๐๓ (กร ๒)/๑๓๐๓๒ ลงวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๖๕
๒. สำเนาประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การประกาศแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ลงวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔
๓. สำเนาคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๓๔๑/๒๕๖๒ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงและพัฒนาระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี สั่ง ณ วันที่ ๑๙ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๒
๔. สำเนารายงานการประชุมคณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงและพัฒนาระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ครั้งที่ ๒/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๖๕ และครั้งที่ ๓/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๕
๕. ร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการให้หรือรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ.
๖. ตารางเปรียบเทียบระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการให้หรือรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๔ กับ ร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการให้หรือรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ.
๗. สรุปผลการรับฟังความคิดเห็นระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการให้หรือรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๔

ด้วยสำนักนายกรัฐมนตรี โดยสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ขอเสนอเรื่อง ร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการให้หรือรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ มาตรา ๑๑ ประกอบพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๖) รวมทั้งสอดคล้อง/เป็นการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติในด้าน (๖) การบริหารราชการแผ่นดิน การปรับปรุงกฎระเบียบเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) กำกับการบริหารราชการ (สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี) ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว (ดังมีรายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑) ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ความเป็นมาของเรื่องที่จะเสนอ

๑.๑.๑ โดยที่ผ่านมามีคณะรัฐมนตรีได้เคยมีมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติในการให้ของขวัญและรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐไว้หลายครั้ง เพื่อเป็นการเสริมสร้างค่านิยมให้เกิด

การประหยัด มิให้มีการเบียดเบียนข้าราชการโดยไม่จำเป็นและสร้างทัศนคติที่ไม่ถูกต้องเนื่องจากมีการแข่งขันกันให้ของขวัญในราคาแพง ทั้งยังเป็นช่องทางให้เกิดการประทุมิชอบอื่น ๆ ในวงราชการอีกด้วย เช่น มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๔๐ ได้ให้ความเห็นชอบเรื่องการให้ของขวัญแก่ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ หรือผู้บังคับบัญชา โดยให้ใช้บัตรอวยพรหรือการลงนามในสมุดอวยพร โดยเฉพาะการเรียไรในหมู่ข้าราชการ หรือการใช้เงินสวัสดิการใด ๆ ของส่วนรวมเพื่อจัดหาของขวัญให้เป็นอันตโดยเด็ดขาด และให้ข้าราชการ การเมืองและข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ประพฤติตนเป็นแบบอย่างด้วยการรับของขวัญ และกำชับผู้ใต้บังคับบัญชาด้วย ทั้งนี้ ให้ถือว่าการฝ่าฝืนมติคณะรัฐมนตรีในเรื่องนี้เป็นความผิดวินัยทั้งผู้ให้และผู้รับ และให้สำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงาน ก.พ. สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ และสำนักงาน ป.ป.ป. ร่วมกันกำหนดมูลค่า ของของขวัญที่อยู่ในเกณฑ์ที่สมควรมอบหรือพึงรับได้ตามปกติประเพณีนิยม รวมทั้งกำหนดระเบียบปฏิบัติในเรื่องนี้ และรณรงค์ประชาสัมพันธ์ปลุกฝังค่านิยมให้แพร่หลาย ตามที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเสนอ

๑.๑.๒ สำนักนายกรัฐมนตรี โดยสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงได้ร่วมกันจัดทำระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการให้หรือรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๔ ขึ้นมา โดยมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๓ ตุลาคม ๒๕๔๔ เป็นต้นมา โดยระเบียบดังกล่าว มีความมุ่งหมายรวบรวมแนวทางปฏิบัติในการให้ของขวัญและรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามมติ คณะรัฐมนตรีในครั้งต่าง ๆ แนวทางมาตรฐานจรรยาบรรณของเจ้าหน้าที่ของรัฐประเภทต่าง ๆ และประกาศ ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติในการกำหนดหลักเกณฑ์และจำนวนเงิน ที่เจ้าหน้าที่ของรัฐจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาได้ กำหนดเป็นหลักเกณฑ์การปฏิบัติ ที่ถาวร และมีมาตรฐานอย่างเดียวกัน และมีความชัดเจนเพื่อเสริมมาตรการของคณะกรรมการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริตแห่งชาติให้มีผลอย่างจริงจัง ทั้งนี้ เฉพาะในส่วนที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปราม การทุจริตแห่งชาติไม่ได้กำหนดไว้ ได้แก่ (๑) กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐให้ของขวัญแก่ผู้บังคับบัญชาหรือครอบครัว ผู้บังคับบัญชา (๒) กรณีผู้บังคับบัญชายินยอมหรือรู้เห็นเป็นใจให้บุคคลในครอบครัวรับของขวัญจาก ผู้อยู่ในบังคับบัญชา และ (๓) กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐยินยอมหรือรู้เห็นเป็นใจให้บุคคลในครอบครัวรับของขวัญ จากบุคคลที่เกี่ยวข้อง

๑.๑.๓ ต่อมารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้กำหนดให้รัฐมีหน้าที่ในการวาง กลไกป้องกัน ตรวจสอบ และจัดการทุจริตและประทุมิชอบที่เข้มงวด เด็ดขาด และต้องส่งเสริม สนับสนุน และให้ความรู้แก่ประชาชนถึงภัยที่เกิดจากการทุจริต ตลอดจนจัดให้มีกลไกที่มีประสิทธิภาพและกลไก ในการส่งเสริมการรวมตัวและมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อสอดส่องและป้องกันการทุจริต ซึ่งจากบทบัญญัติ ดังกล่าว จึงมีการจัดทำแผนการปฏิรูปประเทศด้านต่าง ๆ ตามพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการ ปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐ ขึ้นมา โดยแผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและ ประทุมิชอบ ตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การประกาศแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ประกาศ ณ วันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๔ ได้กำหนดกิจกรรมปฏิรูปที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ต่อประชาชน อย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) จำนวน ๕ กิจกรรม ได้แก่ (๑) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของ ภาคประชาชนในการต่อต้านการทุจริต (๒) การพัฒนาการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและพัฒนาระบบคุ้มครองผู้แจ้ง เบาะแสการทุจริตที่มีประสิทธิภาพ (๓) การพัฒนากระบวนการยุติธรรมที่รวดเร็ว โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติ ในการดำเนินคดีทุจริตทั้งภาครัฐและภาคเอกชน (๔) การพัฒนาระบบราชการไทยให้โปร่งใสไร้ผลประโยชน์ และ (๕) การพัฒนามาตรการสกัดกั้นการทุจริตเชิงนโยบายในการดำเนินโครงการขนาดใหญ่ และมีการกำหนดให้มี การแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยหนึ่งในนั้น คือ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการให้หรือรับ ของขวัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๔ ซึ่งปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้ และ กำหนดระยะเวลาให้ครบแล้วเสร็จภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ดังมีรายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

๑.๒ คำสั่งที่เกี่ยวข้อง

รองนายกรัฐมนตรี (นายวิชณุ เครืองาม) มีคำสั่งเห็นชอบให้นำร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการให้หรือรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาตามที่สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีเสนอ

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

เนื่องจากระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการให้หรือรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๔ เป็นระเบียบปฏิบัติราชการที่ออกโดยอาศัยอำนาจของนายกรัฐมนตรีตามมาตรา ๑๑ (๘) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งจะมีผลใช้บังคับได้เมื่อคณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบแล้วตามมาตรา ๑๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ดังนั้น การแก้ไขระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการให้หรือรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๔ จึงจำเป็นต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การประกาศแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) ประกาศ ณ วันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๔ ได้กำหนดให้มีการแก้ไขปรับปรุงระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการให้หรือรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๔ ให้แล้วเสร็จภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๕

๔. สาระสำคัญ ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

๔.๑ นายกรัฐมนตรีได้ลงนามในคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๓๔๑/๒๕๖๒ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงและพัฒนาระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี สั่ง ณ วันที่ ๑๙ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยมีองค์ประกอบ หน้าที่และอำนาจ ดังนี้

๔.๑.๑ องค์ประกอบ

ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ ผู้แทนกระทรวง จำนวน ๘ กระทรวง ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ผู้แทนสำนักงาน ก.พ. ผู้แทนสำนักงาน ก.พ.ร. และผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ นายเชิดศักดิ์ หิรัญศิริสมบัติ และนายพุทธิศักดิ์ นามเดช เป็นกรรมการ และผู้อำนวยการสำนักกฎหมายและระเบียบกลาง สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นกรรมการและเลขานุการ ผู้อำนวยการส่วนระเบียบกลาง และเจ้าหน้าที่สำนักกฎหมายและระเบียบกลางที่ผู้อำนวยการสำนักกฎหมายและระเบียบกลางมอบหมายเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

๔.๑.๒ หน้าที่และอำนาจ

๔.๑.๒.๑ ศึกษา วิเคราะห์ และเสนอแนะการยกเลิกหรือการปรับปรุง แก้ไขระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีที่อยู่ในความรับผิดชอบให้สอดคล้องกับสภาพการทำงานในปัจจุบัน และสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ สภาวะเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป

๔.๑.๒.๒ แต่งตั้งคณะอนุกรรมการ เพื่อทำหน้าที่ตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

๔.๑.๒.๓ ขอให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐส่งเอกสารข้อเท็จจริง หรือความเห็น ตลอดจนเชิญข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือบุคคลใดมาชี้แจงหรือแสดงความคิดเห็นต่อคณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการ
ดังมีรายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓

๔.๒ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงและพัฒนาระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีตามข้อ ๔.๑ ได้นำร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการให้หรือรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. เสนอคณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงและพัฒนาระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีพิจารณาในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๖๕ และการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๕ แล้ว และคณะกรรมการฯ ได้พิจารณาร่างระเบียบดังกล่าวเสร็จเรียบร้อยแล้ว และมีมติเห็นชอบตามที่ฝ่ายเลขานุการฯ เสนอ โดยปรับแก้ไขถ้อยคำเล็กน้อย และให้ฝ่ายเลขานุการฯ ดำเนินการเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาต่อไป ดังมีรายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๔

๔.๓ สำนักนายกรัฐมนตรี โดยสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้พิจารณาจัดทำร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการให้หรือรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. เสร็จเรียบร้อยแล้ว โดยมีสาระสำคัญของร่างระเบียบดังนี้

๔.๓.๑ คำปรารภ

เนื่องจากร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการให้หรือรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. เป็นการแก้ไขปรับปรุงเพื่อให้สอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ตลอดจนสถานการณ์และบริบทต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบัน เพื่อให้มีประสิทธิภาพในการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบในรูปแบบต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น รวมถึงการไม่กระทำการใด ๆ อันเป็นการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม เพื่อให้ระบบราชการไทยโปร่งใส ไร้ผลประโยชน์ และเพื่อเสริมมาตรการของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ จึงได้มีการแก้ไขคำปรารภใหม่

๔.๓.๒ บทอาศัยอำนาจ

ร่างระเบียบนี้ออกโดยอาศัยอำนาจของนายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี ตามความในมาตรา ๑๑ (๘) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔

๔.๓.๓ ชื่อระเบียบ (ข้อ ๑)

ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการให้หรือรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ.”

๔.๓.๔ วันใช้บังคับ (ข้อ ๒)

ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

๔.๓.๕ บทยกเลิกระเบียบ (ข้อ ๓)

เนื่องจากร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการให้หรือรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. มีการแก้ไขปรับปรุงเนื้อหาในหลายส่วน เช่น คำนิยาม แนวทางการดำเนินการภายหลังการรับของขวัญโดยฝ่าฝืนระเบียบ แนวทางในการคืนของขวัญ เพื่อให้สอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตที่ได้มีการปรับปรุงแก้ไข ตลอดจนสถานการณ์และบริบทต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องยกเลิกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการให้หรือรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๔

๔.๓.๖ บทนิยาม (ข้อ ๔)

แก้ไขบทนิยามคำว่า “ของขวัญ” ให้หมายถึง เงินหรือทรัพย์สิน รวมถึงประโยชน์อื่นใด ที่ให้แก่กันในโอกาสต่าง ๆ โดยปรับถ้อยคำจากเดิมให้เข้าใจง่ายขึ้น และสอดคล้องกับกรณีการรับทรัพย์สินตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

เพิ่มบทนิยามคำว่า “ทรัพย์สิน” เพื่อให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้นโดยระบุให้เป็นไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และครอบคลุมถึงสินทรัพย์ดิจิทัลตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจสินทรัพย์ดิจิทัลด้วย

คงความหมาย “ปกติประเพณีนิยม” ตามระเบียบฉบับเดิมไว้ ที่ให้หมายความว่า เทศกาลหรือวันสำคัญซึ่งอาจมีการให้ของขวัญกัน และให้หมายความรวมถึงโอกาสในการแสดงความยินดี การแสดงความขอบคุณ การต้อนรับ การแสดงความเสียใจ หรือการให้ความช่วยเหลือ ตามมารยาทที่ถือปฏิบัติกันในสังคมด้วย

แก้ไขบทนิยามคำว่า “หน่วยงานของรัฐ” เนื่องจากระเบียบฉบับนี้มีเจตนารมณ์ให้ครอบคลุมหน่วยงานของรัฐในกำกับของฝ่ายบริหารที่มีสถานะเป็นนิติบุคคลทั้งหมด จึงแก้ไขคำนิยามเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการจำแนกประเภทหน่วยงานของรัฐในกำกับของฝ่ายบริหาร ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๕๒ และมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๖๕ เรื่อง การปรับปรุงหลักการจำแนกประเภทหน่วยงานของรัฐในกำกับของฝ่ายบริหาร

แก้ไขบทนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐ” โดยเพิ่มผู้ปฏิบัติงานอื่น เพื่อให้ครอบคลุมบุคคลที่ปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐที่เรียกชื่อเป็นอย่างอื่น ซึ่งนอกเหนือจากข้าราชการ พนักงานและลูกจ้าง

คงความหมาย “ผู้บังคับบัญชา” ตามระเบียบฉบับเดิมไว้ ที่ให้หมายความรวมถึง ผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าหน่วยงานที่แบ่งเป็นการภายในของหน่วยงานของรัฐและผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งในระดับที่สูงกว่าและได้รับมอบหมายให้อำนาจบังคับบัญชา หรือกำกับดูแลด้วย

แก้ไขบทนิยามคำว่า “บุคคลในครอบครัว” โดยเพิ่มบุคคลซึ่งอยู่กินกันฉันสามีภริยาโดยมิได้จดทะเบียนสมรสอันถือว่าเป็นคู่สมรส ตามที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกำหนดไว้ และบุตรบุญธรรม ผู้รับบุตรบุญธรรม เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพครอบครัวในปัจจุบัน

๔.๓.๗ กรณีระเบียบฉบับนี้ไม่ใช้บังคับ (ข้อ ๕)

ระเบียบนี้ไม่ใช้บังคับกับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดของเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งอยู่ภายใต้บังคับกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

๔.๓.๘ หลักการห้ามเจ้าหน้าที่ของรัฐให้ของขวัญกับผู้บังคับบัญชาหรือบุคคลในครอบครัวของผู้บังคับบัญชา (ข้อ ๖)

กำหนดห้ามเจ้าหน้าที่ของรัฐให้ของขวัญแก่ผู้บังคับบัญชาหรือบุคคลในครอบครัวของผู้บังคับบัญชา เว้นแต่เป็นการให้ตามปกติประเพณีนิยมซึ่งมีราคาหรือมูลค่าไม่เกินสามพันบาทจากผู้ให้แต่ละคนและแต่ละโอกาส หรือตามที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกำหนดไว้

๔.๓.๙ ข้อห้ามเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการใด ๆ ในการให้ของขวัญกับผู้บังคับบัญชา (ข้อ ๗)

กำหนดห้ามเจ้าหน้าที่ของรัฐจะกระทำการใด ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งเงินหรือทรัพย์สินอื่นใดเพื่อมอบให้หรือจัดหาของขวัญให้ผู้บังคับบัญชาหรือบุคคลในครอบครัวของผู้บังคับบัญชา

ซึ่งเป็นการขยายความจากระเบียบฉบับเดิมที่กำหนดเพียงห้ามทำการเรียไรเงินหรือทรัพย์สินอื่นใดหรือใช้เงิน
สวัสดิการใด ๆ เท่านั้น

๔.๓.๑๐ หลักการห้ามผู้บังคับบัญชาให้บุคคลในครอบครัวรับของขวัญจาก
ผู้ใต้บังคับบัญชา (ข้อ ๘)

กำหนดห้ามผู้บังคับบัญชายินยอมหรือรู้เห็นเป็นใจให้บุคคลในครอบครัว
ของตนรับของขวัญจากเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือบุคคลในครอบครัวเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งเป็นผู้อยู่ในบังคับบัญชา
เว้นแต่เป็นการรับของขวัญตามข้อ ๖

๔.๓.๑๑ หลักการห้ามผู้บังคับบัญชาและเจ้าหน้าที่ของรัฐให้บุคคลในครอบครัว
รับของขวัญจากผู้ที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ (ข้อ ๙)

กำหนดห้ามผู้บังคับบัญชาและเจ้าหน้าที่ของรัฐจะยินยอมหรือรู้เห็น
เป็นใจให้บุคคลในครอบครัวของตนรับของขวัญอันเกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐจาก
ผู้ที่เกี่ยวข้อง เว้นแต่ เป็นการรับของขวัญตามข้อ ๖ หรือการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อันควรได้ตามกฎหมาย
กฎ หรือข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย หรือตามที่คณะกรรมการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกำหนดไว้สำหรับการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยา
ของเจ้าพนักงานของรัฐตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

๔.๓.๑๒ กำหนดบุคคลและลักษณะที่เข้าข่ายเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติหน้าที่ของ
เจ้าหน้าที่ของรัฐตามข้อ ๙ (ข้อ ๑๐)

กำหนดบุคคลดังต่อไปนี้เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่
ของรัฐ ได้แก่ ผู้มาติดต่องาน ผู้ซึ่งได้รับประโยชน์จากการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือผู้มีส่วนได้เสีย
ในเรื่องที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกำลังพิจารณา ในลักษณะเป็นผู้ซึ่งมีคำขอให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการอย่างหนึ่ง
อย่างใด ผู้ซึ่งประกอบธุรกิจหรือมีส่วนได้เสียในธุรกิจที่ทำกับหน่วยงานของรัฐ ผู้ซึ่งกำลังดำเนินกิจกรรมใด ๆ ที่
มีหน่วยงานของรัฐเป็นผู้ควบคุมหรือกำกับดูแล ผู้ซึ่งอาจได้รับประโยชน์หรือผลกระทบจากการปฏิบัติหรือละ
เว้นการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

๔.๓.๑๓ การดำเนินการเมื่อครอบครัวเจ้าหน้าที่ของรัฐรับของขวัญมาโดยฝ่าฝืน
ระเบียบ (ข้อ ๑๑)

กำหนดวิธีการให้เจ้าหน้าที่ของรัฐรายงานข้อเท็จจริงต่อผู้บังคับบัญชา
ตามลำดับชั้นจนถึงผู้บังคับบัญชาสูงสุดภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้ทราบ ตามแบบที่ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
ได้กำหนดไว้

๔.๓.๑๔ การดำเนินการกับของขวัญที่ได้รับมาโดยฝ่าฝืนระเบียบ (ข้อ ๑๒)

กำหนดขั้นตอนในการดำเนินการกับของขวัญที่ได้รับมาหากผู้บังคับบัญชา
สูงสุดเห็นว่าเป็นการฝ่าฝืนระเบียบนี้ ให้มีคำสั่งคืนของขวัญนั้นแก่ผู้ให้โดยทันที ในกรณีที่ไม่สามารถคืนได้
ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐรายงานเหตุผลที่ไม่สามารถคืนได้และส่งของขวัญที่ได้รับให้เป็นสิทธิของหน่วยงาน
ที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นสังกัดโดยเร็ว และให้หน่วยงานของรัฐเก็บรักษาของขวัญนั้นไว้ตามระยะเวลา
ที่ระเบียบกำหนดไว้ เมื่อพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวหรือในระหว่างเวลาดังกล่าวหากการเก็บรักษาไว้จะเป็นภาระ
แก่ทางราชการมากเกินไป หรือจะกระทบต่อมูลค่าสินทรัพย์นั้นอย่างมีนัยสำคัญ ผู้บังคับบัญชาสูงสุด
อาจสั่งให้นำของขวัญนั้นออกขาย แลกเปลี่ยน โอน แปรสภาพหรือทำลาย ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดซื้อ
จัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐได้ แต่หากเป็นของขวัญ เช่น สินทรัพย์ดิจิทัลที่ไม่สามารถดำเนินการ

ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐได้ ให้นำหน่วยงานของรัฐดำเนินการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และนำเงินที่ได้ส่งคืนเป็นรายได้ของแผ่นดิน

๔.๓.๑๕ บทลงโทษ (ข้อ ๑๓)

ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดจงใจปฏิบัติเกี่ยวกับการให้ของขวัญหรือรับของขวัญโดยฝ่าฝืนระเบียบนี้ ให้ถือว่าผู้นั้นกระทำความผิดวินัยหรือไม่ประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นไปตามประมวลจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ และให้ดำเนินการตามกฎหมาย กฎ ประมวลจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องต่อไป

๔.๓.๑๖ กำหนดหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐในการสอดส่อง ดูแล และให้คำแนะนำ (ข้อ ๑๔)

กำหนดให้หน่วยงานของรัฐทุกแห่งมีหน้าที่สอดส่อง ดูแลและให้คำแนะนำในการปฏิบัติตามระเบียบนี้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐภายใต้การบังคับบัญชาของตน และหากกรณีมีผู้ร้องเรียนต่อหน่วยงานของรัฐและเป็นที่ยอมรับว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐภายใต้การบังคับบัญชาของตนจงใจปฏิบัติเกี่ยวกับการให้ของขวัญหรือรับของขวัญโดยฝ่าฝืนระเบียบนี้ ให้ผู้บังคับบัญชาดำเนินการตามข้อ ๑๓ พร้อมทั้งให้ความคุ้มครองแก่ผู้แจ้งเบาะแสดังกล่าว แต่หากมีการร้องเรียนไปยังสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีแจ้งไปยังผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นเพื่อดำเนินการตามระเบียบนี้ต่อไป

๔.๓.๑๗ การเสริมสร้างค่านิยมการแสดงออกในโอกาสต่าง ๆ แทนการให้ของขวัญ (ข้อ ๑๕)

กำหนดให้ผู้บังคับบัญชามีหน้าที่เสริมสร้างค่านิยมการแสดงออกในโอกาสต่าง ๆ เช่น การใช้บัตรอวยพร การลงนามในสมุดอวยพร การสื่อสารผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือการทำกิจกรรมจิตอาสา แทนการให้ของขวัญ

๔.๓.๑๘ บทรักษาการ (ข้อ ๑๖)

กำหนดให้ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีรักษาการตามระเบียบนี้ และเพิ่มอำนาจในการตีความ และวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้ ดังมีรายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๕-๖

๕. ความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สำนักนายกรัฐมนตรี โดยสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้จัดทำแบบสอบถามข้อมูลข้อคิดเห็น ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปรับปรุงระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการให้หรือรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๔ ไปยังหน่วยงานราชการต่าง ๆ ตั้งแต่วันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๔ โดยกำหนดให้ตอบแบบสอบถามกลับไปยังสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ภายในวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๕ และมีหน่วยงานราชการตอบแบบสอบถาม จำนวน ๒๐๐ หน่วยงาน เห็นชอบกับระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการให้หรือรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๔ จำนวน ๘๓ หน่วยงาน หน่วยงานที่เห็นสมควรให้ปรับปรุงระเบียบดังกล่าว จำนวน ๑๑๔ หน่วยงาน และหน่วยงานที่เห็นควรให้ยกเลิกระเบียบ จำนวน ๓ หน่วยงาน ดังมีรายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๗

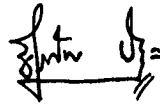
๖. ข้อเสนอของส่วนราชการ

สำนักนายกรัฐมนตรี โดยสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีเห็นควรเสนอร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการให้หรือรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. และเอกสารที่เกี่ยวข้องต่อ

คณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔
มาตรา ๑๑ ประกอบพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๖)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีรภัทร ประยูรสิทธิ)
ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

สำนักกฎหมายและระเบียบกลาง

โทร. ๐ ๒๒๘๓ ๔๕๕๑

โทรสาร ๐ ๒๒๘๓ ๔๕๘๗

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@opm.go.th